

سیاست اخلاقی و اخلاق سیاسی؛

مجموعه خطبه‌ها و سخنرانی‌های

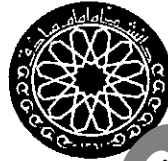
آیت‌الله مهدوی کنی

در نماز جمعه تهران

کتاب دوم و تأمین:

دکتر نادر هفت‌خوانی

www.ketab.ir

انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)
تهران: بزرگراه شهید چمران،
پل مدیریت
تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲
صندوق پستی: ۱۵۹-۱۴۶۵۵
E-mail: isu.press@yahoo.com
فروشگاه اینترنتی:
www.ketabesadiq.ir

کتابسادیق

سیاست اخلاقی و حقوق بشری - مجموعه خطبه‌ها و سخنرانی‌های آیت‌الله مهدوی کنی در نماز جمعه تهران
گردآوری و تدوین: جعفری هفت خوانی ■ ناشر: دانشگاه امام صادق (ع) ■ چاپ اول: ۱۳۹۲
قیمت: ۱۲۵۰۰۰ ریال ■ شمارگان: ۱۰۰۰ ■ چاپ و صحافی: زلال کوثر ■ شابک: ۹۷۸-۶۰-۲۱۴-۲۸۲-۲

موضوع: اخلاق و حقوق بشر

سرشناسه: ری کنی، محمد رضا، ۱۳۱۰-
عنوان و نام پدیدآور: سیاست اخلاق و اخلاق سیاسی: مجموعه خطبه‌ها و
سخنرانی‌های آیت‌الله مهدوی کنی در نماز جمعه تهران گردآوری و تدوین نادر
جعفری هفت خوانی
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری: ۲۸۰
فروست: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)؛ ۴۶۸ صفحه مجموعه آثار آیت‌الله مهدوی کنی
شابک: ۱۲۵۰۰۰ ریال: ۲-۲۸۲-۲۱۴-۶۰-۹۷۸
عنوان دیگر: مجموعه خطبه‌ها و سخنرانی‌های آیت‌الله مهدوی کنی در نماز جمعه تهران
موضوع: مهدوی کنی، محمد رضا، ۱۳۱۰ - پیام‌ها و سخنرانی‌ها
موضوع: مهدوی کنی، محمد رضا، ۱۳۱۰ - نظریه درباره اخلاق و سیاست
موضوع: اخلاق و سیاست
موضوع: اخلاق اسلامی
موضوع: ایران - سیاست و حکومت - ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده: جعفری هفت‌خوانی، نادر، ۱۳۵۱ - گردآورنده
شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)
رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ق ۹ / ۱۵۸۸ / ۵ DSR
رده بندی دیویی: ۹۵۵ / ۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی: ۳۲۴۶۷۰۹

فهرست مطالب

۷ سخن بر سر
۹ سپاس و تشکر
۱۱ معرفی اثر
۱۹ بخش نخست: سخنرانی‌های پیش از نماز جمعه
۲۱ فصل ۱. سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۵۹/۵/۱۰
۳۷ فصل ۲. سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۰/۲
۵۵ فصل ۳. سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۱/۲/۳
۷۱ فصل ۴. سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۱/۶/۱۹
۸۹ فصل ۵. سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۱/۹/۵
۱۰۷ بخش دوم: خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران
۱۰۹ فصل ۱. خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۱/۱۲/۲۰
۱۲۹ فصل ۲. خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۲/۲/۱۶
۱۵۳ فصل ۳. خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۲/۴/۳
۱۷۷ فصل ۴. خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۲/۱۱/۷
۱۹۹ فصل ۵. خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۳/۱/۱۷
۲۲۱ فصل ۶. خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۳/۴/۸
۲۴۳ فصل ۷. خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۶۳/۹/۱۶

۲۶۵	۱۳۶۴/۴/۷	فصل ۸. خطبه‌های نماز جمعه
۲۸۹	۱۳۶۴/۵/۲۵	فصل ۹. خطبه‌های نماز جمعه
۳۱۵	۱۳۷۷/۷/۱۷	فصل ۱۰. خطبه‌های نماز جمعه
۳۳۳	۱۳۷۷/۷/۲۴	فصل ۱۱. خطبه‌های نماز جمعه
۳۵۵	۱۳۷۷/۸/۱	فصل ۱۲. خطبه‌های نماز جمعه
۳۷۵		یه

www.ketab.ir

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
وَكَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُودَ وَ سُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
فَضَّلَنَا عَلَيَّ كَثِيرًا مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
(قرآن مجید، سوره مبارکه النمل، آیه شریفه ۱۰)

سخن ناشر

فلسفه وجودی دانشگاه امام صادق علیه السلام که از سوی ریاست دانشگاه به کرات مورد توجه قرار گرفته، تربیت نیروی سازشی متعهد، با تقوا و کارآمد در عرصه عمل و نظر است تا از این طریق دانشگاه بتواند نقش اساسی خود را در سطح راهبردی به انجام رساند. از این حیث «تربیت» را می‌توان مبنای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه‌های دانشگاه، در چارچوب آن معنا می‌یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جاه به باشد، عاملی مشکل ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متأثر و دگرگون می‌کند. از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند، نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو حجم پژوهش‌های علمی و بهرمندی از نتایج آنهاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده در حال حاضر را بدون توانایی‌های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق علیه السلام در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و

جهاد علمی مستمر مجموعه بنیانگذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی - امعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، از سوی سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکتب علمی امام صادق علیه السلام را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت. (در شاء الله)

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه

www.ketab.ir

سیاس و قدردانی

تدوین و ارائه این اثر بسیار میسر نبود مگر با راهنمایی، همکاری و همراهی بزرگوارانی چون: دکتر انوشیروان خلیلی، معاون محترم پژوهشی وقت دانشگاه و آقای دکتر رضا باقریان، مدیرکل محترم پژوهش و رئیس وقت دفتر نشر دانشگاه که پیشنهاد مقدماتی اینجانب را با روی باز و بی‌پایانگی و پشتیبانی لازم برای اجرای آن را فراهم نمودند. جناب حجت‌الاسلام آقای سید مهدی حسینی، رئیس محترم ستاد برگزاری نماز جمعه‌ی تهران که پذیرفتند متن فایل‌های صورت گرفته در اختیار گروه تحقیق قرار دهند. همکاران علمی و اجرایی ام آقای مهدی حسینی، سرکار خانم مریم جمشیدی که در اجرای مراحل مختلف تدوین و پردازش اثر از هیچ‌گونه مساعدت دریغ نکردند. و در پایان آقای محمّد روشنی، مدیر محترم انتشارات دانشگاه و همکاران محترم ایشان که در آماده‌سازی نهایی متن و ارائه‌ی مطلوب آن از هیچ تلاشی فروگذار نکردند.

از همه‌ی این بزرگواران متشکرم و به‌ویژه تشویق‌هایی که سرّ برخی استادان بیش‌کسوتم از جمله آقای دکتر میرمهدی سیداصفهانی، و سرّ آقای سید محمدالله مباشری را در انجام این کار ارج می‌نهم. امیدوارم این اثر مورد توجه و بهره‌برداری خلاقانندان و مخاطبان آن به‌ویژه دانش‌آموختگان دانشگاه، مدیران ارشد اجرایی کشور و به‌خصوص دولت‌مردانِ جمهوری اسلامی ایران قرار گیرد.

ان‌شاءالله

دکتر نادر جعفری

شهریورماه ۱۳۹۲

معرفی اثر

حضرت آیت‌الله مهدعلوی در طول سال‌های پس از انقلاب اسلامی و در کنار مسؤولیت‌های علمی و کانون اجرایی و علمی خویش، امامت جمعه‌ی موقت تهران را نیز در دوره‌ی محله‌ی تهران استند و در مواقعی نیز بنا به ضرورت، سخنران پیش از خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران می‌باشد. اگرچه محدود بودن دفعات عهده‌داری این مسؤولیت از سوی معظم‌له، ریزیک‌گونه موجب شده تا این وجه از نقش اجتماعی، عبادی و سیاسی ایشان کمتر به چشم آید. با این حال از سوی دیگر، همین محدودیت می‌تواند بر اهمیت محتوای این خطبه‌ها و سخنان ایشان به ویژه آن‌که جستجوی پژوهشگر نشان می‌دهد که هیچ‌یک از سخنرانی‌های پیش از خطبه‌ها نیز تقریباً هیچ‌یک از خطبه‌های ایشان تاکنون انتشار نیافته است.

از این رو به معاونت پژوهشی دانشگاه و دفتر تنظیم آثار معظم‌له پیشنهاد شد تا این مجموعه از خطبه‌ها و سخنان در یک قالب منسجم گردآوری و در دوین علمی نوینی انتشار یابند. مجموعه‌ی موردنظر عبارتند از:

الف) سخنرانی‌های پیش از خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران: مجموعی ۵ سخنرانی را در طی سه سال به شرح زیر در بر می‌گیرد:

سال ۱۳۵۹ یک سخنرانی به تاریخ ۱۳۵۹/۵/۱۰

سال ۱۳۶۰ یک سخنرانی به تاریخ ۱۳۶۰/۲/۱۱

۱. به استثنای خطبه‌های سه نماز جمعه که در مرجع زیر به چاپ رسیده است: مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۹، در مکتب جمعه (مجموعه خطبه‌های نماز جمعه تهران)، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ اول، جلد ششم، هفته‌های ۱۹۰ و ۱۹۸ و ۲۰۵.

سال ۱۳۶۱ سه سخنرانی به تاریخ‌های ۱۳۶۱/۲/۳؛ ۱۳۶۱/۶/۱۹؛ و ۱۳۶۱/۹/۵ (ب) اقامه‌ی نماز و ایراد خطبه در نماز جمعه‌ی تهران: ۱۲ مورد که در مجموع ۲۴ خطبه را به شرح زیر دربرمی‌گیرد:

سال ۱۳۶۱ یک مورد به تاریخ ۱۳۶۱/۱۲/۲۰

سال ۱۳۶۲ سه مورد به تاریخ‌های ۱۳۶۲/۲/۱۶؛ ۱۳۶۲/۴/۳؛ و ۱۳۶۲/۱۱/۷

سال ۱۳۶۳ سه مورد به تاریخ‌های ۱۳۶۳/۱/۱۷؛ ۱۳۶۳/۴/۸؛ و ۱۳۶۳/۹/۱۶

سال ۱۳۶۴ دو مورد به تاریخ‌های ۱۳۶۴/۴/۷؛ و ۱۳۶۴/۵/۲۵

سال ۱۳۷۷ سه مورد به تاریخ‌های ۱۳۷۷/۷/۱۷؛ ۱۳۷۷/۷/۲۴؛ و ۱۳۷۷/۸/۱

بنابراین مجموعاً ۱۲ سخنرانی حاضر شامل ۵ سخنرانی معظم‌له پیش از خطبه‌ها در کنار ۲۴ خطبه‌ای که - ضمن ۱۲ مورد اقامه‌ی نماز - ایراد شده‌اند مجموعاً ۲۹ متن را در یک دوره‌ی زمانی شده ۲۰ ساله دربرمی‌گیرد.

از سویی همان‌طور که خاندان محترم توجه خواهند نمود متن خطبه‌ها و سخنرانی‌ها مشحون از کلمات مستقیم قرآن کریم و روایات متعددی است که معظم‌له ضمن ارائه‌ی مباحث اخلاقی آنها، ذکر نموده یا به آنها ارجاع داده‌اند. بنابراین از یک سو می‌توان متن اثر حاضر را از این جهت، اثری اخلاقی و دینی برشمرد که خواننده را با ابعاد مختلف موضوعات اخلاقی به‌ویژه با تأکید بر جنبه‌های کاربردی آنها آشنا می‌سازد؛ و به همین دلیل به نظرم رسد خوب است خواننده‌ی علاقمند را در خلال این‌گونه مباحث به کتاب اخلاق عملی معظم‌له نیز ارجاع دهم تا امکان طرح و مرور بیشتر نگاه‌های اخلاقی ایشان نیز فراهم آید.

از سوی دیگر، عهده‌داری مسؤولیت‌های متعدد و بزرگ سیاسی و حکومتی در طی دو دهه‌ای که خطبه‌ها و سخنان ایراد شده‌اند^۱ و نیز رویکرد دینی و ایمینی از خطبه‌ها (منظور خطبه‌های دوم نماز که به موضوعات سیاسی اجتماعی روابط خاص یافته) اظهار نظرات معظم‌له را، واجد ابعاد سیاسی، اجتماعی و حکومتی نیز نبوده است. به

۱. نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، چاپ اول، ۱۳۹۰
 ۲. از جمله عضویت در شورای انقلاب از آذر ۱۳۵۷، مسؤول کمیته‌های انقلاب از اسفند ۱۳۵۷، وزیر کشور از ۱۳۶۰، نخست‌وزیر از شهریور ۱۳۶۰، عضویت در شورای نگهبان از ۱۳۶۱، عضو شورای بازنگری قانون اساسی ۱۳۶۷، و دبیرکل جامعه روحانیت مبارز تهران از ابتدای انقلاب تاکنون..

همین دلیل لازم دانستم خوانندگان را با ارجاع به کتاب خاطرات ایشان^۱، به صورت تفصیلی در جریان برخی رویدادهای مرتبط قرار دهم تا در صورت لزوم، تبیین بیشتری از تجربیات، دیدگاه‌ها و موضع‌گیری‌های ایشان ارائه گردد.

بنابراین یادآوری این موضوع را ضروری می‌دانم که به نظر پژوهشگر، این اثر در کنار دو اثر مهم منتشر شده از معظّمه، یعنی کتاب *تقطعه‌های آغاز در اخلاق عملی*؛ و کتاب *حضرت ایشان*، سه‌گانه‌ای مکمل را می‌سازند که رتباطی دوسویه و دائمی را میان *باج اخلاقی* (عرفان نظری)، امور اجرایی و اداری دولت (تدبیر حکومت) و نهایتاً اخلاق حرفه‌ای (عرفان عملی) بنا می‌نهند. به همین دلیل تلاش شده برای درک بهتر موضوعات مطرح شده در سخنرانی‌ها و خطبه‌ها، برخی مباحث این اثر در حدّ مقدور، به سرچشمه‌های نگریده از مباحث دو کتاب یادشده ارجاع شوند تا خوانندگان علاقمند بتوانند بهره‌مندی ازوفاتری از متن این اثر داشته باشند.

روش اجرای پژوهش

باتوجه به این‌که محور اصلی متن کتاب سهستان معظّمه در جایگاه نمازجمعه‌ی تهران است، روش کار این‌گونه تنظیم شد تا ابتدا، آفرمایشات ایشان از گفتار به متن تبدیل شده و سپس طی مراحل به تدریج پردازش‌های موردنیاز روی متن‌ها انجام گرفته است:

نخست، فایل صوتی کلیه‌ی سخنرانی‌ها و خطبه‌ها، به‌صورت برگزاری نمازجمعه‌ی تهران به‌عنوان مرجع اصلی این مستندات اخذ شد که همین‌جا از مؤولان محترم این نهاد بابت حفظ این سرمایه‌ها و همکاری علمی با پژوهشگر سپاس‌گزار می‌شود.

در گام دوم، فایل‌های صوتی پیاده و به‌صورت نسخه‌ی رایانه‌ای آماده شدند. در گام سوم، متن از حالت گفتاری به نوشتاری تبدیل و جهت امکان‌خوانی، ویرایش مقدماتی شد. برخی از روندهایی که ضمن این مرحله انجام گرفتند در قالب اصول حاکم بر تدوین در ادامه ذکر می‌شوند.

در گام چهارم، متن آیات و روایات مورداستفاده از جهت ارجاعات و نیز ترجمه

۱. خاطرات آیت‌الله مهدوی‌کنی. تدوین: غلامرضا خواجه‌سروی. تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، چاپ اول.

مستندسازی شدند.

در گام پنجم، متن‌ها از جهت موضوعی و محتوایی ویرایش فنی شدند و دسته‌بندی موضوعات درون متن و ترتیب مطالب تعیین گردید.

در گام ششم، تطبیق برخی مطالب با دو کتاب معظم‌له صورت گرفت به طوری که برخی موضوعات اخلاقی با کتاب نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی؛ و برخی موضوعات سیاسی با کتاب خاطرات ایشان تطبیق داده شد؛ موارد موردنظر در پاورقی و با نماد [۱] به متن دو کتاب ارجاع شده است.

در گام ششم و نهایتاً پس از تکمیل متن‌ها، محوربندی موضوعات هر متن استخراج گردید.

افزودن این دست‌نویس‌ها به هنگام اجرای گام‌های سوم و پنجم، نکاتی مدنظر قرار گرفته‌اند که می‌توان آنها را در قالب اصول زیر بیان نمود. انتظار می‌رود خوانندگان محترم در هنگام بهره‌برداری از این متن، ویژگی‌ها عنایت کافی داشته باشند:

۱. توجه به این‌که مطالب جامعه‌های نماز جمعه در درجه‌ی نخست، همان نمازگزاران یا عموم مردم و شمار خطاب جامعه بوده و هستند. لذا خطیب و امام جمعه می‌بایست با زبانی ساده و واضح و قابل فهم و به دور از تکلف و آرایه‌های کلامی و گاهی حتی با تکرار، به ایراد سخن می‌پردازند. بنابراین محتوای اصلی این متن، خطابه‌هایی شفاهی برای عموم مردم بوده. اگرچه ممکن است متن پیش‌رو هنوز هم از همین ویژگی‌ها برخوردار باشد اما در این متن تلاش شده تا مطالب از حالت گفتاری خارج شوند و مشابهت بیشتری به متن بیابند.

۲. استفاده از دایره‌ی معمول واژگان آیت‌الله مهدوی که برای پژوهشگر موضوعیت داشته و حتی شیوه‌ی انشاء و سخنرانی معظم‌له و تأکیدات خاص ایشان روی برخی کلمات، اصطلاحات و استنادات قرآنی، مورد توجه قرار داشته و ضمن خاطر سعی بر حفظ اصالت کلام ایشان شده است.

۳. دایره‌ی واژگانی و گفتمانی دهه‌ی نخست انقلاب اسلامی، هم در بیان انقلابی مباحث و موضوعات، هم در ارتباط با وقایع و رخدادهای روز، و هم در ارتباط با دفاع مقدس، در پردازش متون موضوعیت داشته است. یکی از زیباترین موارد بروز و ظهور این خوشه‌ی واژگان در دعا‌های ابتدا و انتهای خطبه‌ها و به‌ویژه در خطبه‌های دوم قابل

مشاهده و توجه است.

۴. تمامی تأکیدهایی که با علامت «گیومه» و یا [کروشه] نشان داده شده، از پژوهشگر است. تأکیدهای موردنظر گوینده عمدتاً با تکرار واژه یا با تقدّم آن در متن نمایان است. در مواردی که به دلیل رعایت نقل قول‌ها، ناگزیر بودم جملات معظمّه را در نقل قول دیگران تفکیک کنم از نشانه‌ی (پرانتز) استفاده کرده‌ام که در هر حال این مورد نیز جزء کلام ایشان است.

۵. علامت‌های تعجب و سؤال نیز به همین ترتیب از اینجانب است (اگرچه لحن کلام معظمّه به پژوهشگر اجازه‌ی این برداشت را می‌داد). با این حال هرگونه افزودنی واژه‌ای، عبارتی، علامتی و یا نشانه‌ای محدود به یکی از علامت‌های پیش‌گفته شده است.

۶. منابع اصلی تعلق متن و مستندسازی‌های لازم مورد استفاده قرار گرفته‌اند:

- قرآن کریم، مجلس ابن‌الفضل بهرامپور، قم: انتشارات آوای قرآن، چاپ دوم، ۱۳۸۹.
- نهج‌البلاغه‌ی امیرالمؤمنین علیه‌السلام ترجمه‌ی محمد دشتی، تهران: دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلام، چاپ سوم، ۱۳۸۱.
- صحیفه‌ی سجاده‌ی امام زین‌العابدین علیه‌السلام ترجمه‌ی محمدمهدی رضایی، تهران: دفتر نشر معارف، چاپ اول، ۱۳۹۰.
- مفاتیح الجنان، تصحیح حسین استادمیرزا، قم: انتشارات کیهان، چاپ اول، ۱۳۷۵.
- جامع‌الاحادیث نور، مجموعه‌ی نرم‌افزاری شامل ۱۷ جلد از منابع روایی و ۱۷۷ جلد کتاب حدیثی، نسخه‌ی ۲/۵، قم: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.
- نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، چاپ اول، ۱۳۹۰ (با تغییر ناشر از دفتر نشر فرهنگ اسلامی)
- خاطرات آیت‌الله مهدوی‌کنی، تدوین: غلامرضا خواجه‌سروی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۵.

انگیزه‌های گردآوری اثر

اثر حاضر همانند هر کار پژوهشی دیگری حاصل مجموعه‌ای از انگیزه‌ها در پژوهشگر بوده است که مختصراً به آنها اشاره می‌شود.

نخست. یک انگیزه‌ی قوی برای همه‌ی ما دانشجویان دانشگاه نسبت به حضرت آیت‌الله مهدوی کنی وجود داشته و دارد که ما ایشان را استاد استادان خود و پدر معنوی خویش می‌انگاریم. حق زیادی که معظم‌له بر گردن این جانب و امثال من داشته، بر ما خواهد داشت و لطفی که همواره به دانشجویان خویش داشته‌اند ایجاب می‌کند که در حدّ توان خود برای انتشار دیدگاه‌های ایشان بکوشیم. لذا چنین خدمتی را نمی‌توانیم پیش از همه‌ی فرزندان در برابر حقّ والای پدری دانست.

دوم. معاونت پژوهشی دانشگاه مبنی بر تأسیس دفتر تنظیم آثار معظم‌له در سال‌های اخیر انگیزه‌ی برای انجام این کار تلقی می‌شود. این فراخوان بر آن بود که «گردآوری و تدوین مطالبی که قبلاً توسط حضرت آیت‌الله مهدوی کنی ارائه شده‌اند اما تاکنون به صورت اثری وادار و منسجم تنظیم و منتشر نشده‌اند» را در دستور کار قرار دهد و بر همین اساس «از تمام شاگردان و دوست‌داران استاد دعوت به همکاری» به عمل آمد. نعم‌الفرصه.

انگیزه‌ی سوم، فرصت ارتباط نزدیک و مستقیم است که در دو سال اخیر و با پذیرش مسؤولیت علمی-اجرایی در دانشکده، بر این جانب پیش آمده و به واسطه‌ی آن از نعمت ارتباط کاری هفتگی و درک محضرات ایشان برخوردار شده‌ام (جلسات هیئت‌رئیس یا شورای دانشگاه و بعضاً هیئت‌مدیره‌ی جامعه‌ی الامام‌الصادق). طی این جلسات به تدریج متوجه شدم که تجارب طولانی مسؤولان علمی اجرایی معظم‌له در اوایل انقلاب و نیز سطح بسیار بالای مسؤولیت‌های ایشان (از جمله عضویت در شورای انقلاب، ریاست کمیته‌های انقلاب اسلامی، وزارت کشور، و نخست‌وزیری در نخستین سال‌های پیروزی-انقلاب) موجب شده تا رویکرد اجرایی ایشان واجد ویژگی‌هایی قابل تأمل-هم از بُعد علمی و هم از بُعد اجرایی-باشد که البته مطالعه‌ی عمیق و بررسی علمی و تدوین آن، دست‌کم فرصت چندین تحقیق دانشگاهی را می‌طلبد. با این حال، خوب است مستندات مرتبط با این رویه‌ها و موضع‌گیری‌های اجرایی ایشان در زمینه‌های مختلف حکومتی (اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، و سیاسی) مستند شوند تا در

اختیار پژوهشگران قرار گیرد. ان شاء الله این اثر بتواند مبنای پژوهش‌های تکمیلی علمی قرار گیرد و موجب تسهیل در آنها گردد.

انگیزه‌ی چهارم، رویکرد معظم‌له در تمامی جلساتی که در محضر ایشان تشکیل می‌شود این است که جلسه را با تفسیر کوتاهی از قرآن کریم شروع می‌کنند و ضمن آن هم به تناسب، مباحث اخلاقی مرتبط با موضوعات اجرایی و کاری را مطرح می‌نمایند. این فرصت برای امتثال من مکان تعامل دائمی و دوسویه را می‌دود مورد حرفه‌ی کاری و امور اخلاقی فراهم آورده است. لذا امیدوار شدم با مستندسازی گوشه‌ای از تجربیات معظم‌له بتوانم گامی مهم در تلفیق اخلاق عملی و اخلاق حرفه‌ای در جهت آموزش مدیران آینده‌سازان فراهم و فرصت بازنگری در تعامل میان این دو حوزه - که متأسفانه کمتر مورد توجه واقع می‌شود- را مبتنی بر گفتار یکی از پیشگامان انقلاب شکوهمند اسلامی قرار دهم. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.